

Dosarul nr. 2ra-853/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (M.Murguleț)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M.Guzun, V.Buhnaci, L.Pruteanu)

DECIZIE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs declarată de Cabinetul avocatului „Olesea Negru”, reprezentat de către Negru Olesea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul avocatului „Negru Olesea” împotriva lui Gușila Serghei cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Gușila Serghei, a fost casată hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 19 august 2016, CA „Olesea Negru” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gușila Serghei cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 30 octombrie 2014, între CA „Olesea Negru” și Gușila Serghei a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 01. Potrivit contractului, onorariul avocatului a fost stabilit în cuantum de 4000 de lei, care urma a fi achitat până la data de 08 decembrie 2014.

A susținut avocatul că și-a onorat obligațiile contractuale, fapt confirmat prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 ianuarie 2015, însă pârâtul până în prezent nu a achitat onorariul și nici nu răspunde la somațiile expediate în adresa sa.

Pe cale de consecință, consideră că pârâtul urmează să achite și dobânda de întârziere în mărime de 1354, 68 de lei, precum și prejudiciul cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum pentru perioada 08 decembrie 2014 - 17 august 2016, în mărime de 588, 77 de lei.

A solicitat CA „Olesea Negru” încasarea datoriei de la Gușila Serghei în mărime de 4000 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1354, 68 lei, prejudiciului cauzat în mărime de 588, 77 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Gușila Serghei în beneficiul CA „Olesea Negru” datoria restantă în baza contractului de asistență juridică nr. 01 din 30 octombrie 2014 în sumă de 4000 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 1354,68 de lei, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 150 de lei și cheltuielile pentru citarea publică în mărime de 100 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Gușila Serghei. S-a casat hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre, prin care: S-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de CA „Olesea Negru” către Gușila Serghei cu privire la încasarea datoriei.

La 11 februarie 2020 Cabinetul avocatului „Olesea Negru”, reprezentat de către Negru Olesea a depus recurs împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea, totodată nu a cercetat circumstanțele și probele administrate la dosar .

A susținut că instanța de apel a interpretat eronat precum și nu a aplicat în situația când urmau a fi aplicate prevederile normelor: art. 572 alin. (1), (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), art. 602 alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), art. 705 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), art. 512 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019) ; art. 514 din Codul civil (în redacția până 01.03.2019); art.666 alin.(1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), art. 60 alin. (1) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, art.63 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002.

S-a menționat în recurs că obligația intimatului Gușilă Serghei rezidă din prevederile contractului semnat de el, act care nu a fost contestat, precum și nu a fost niciodată contestat faptul acordării intimatului a asistentei juridice calificate.

Mai mult ca atât s-a indicat în cererea de recurs că instanța de apel a invocat drept temei de respingere a pretențiilor, neprezentarea proceselor verbale a acțiunilor procesuale efectuate precum și a ședințelor de judecată. Astfel, consideră recurenta că acest argument este neîntemeiat datorită naturii litigiului și anume - achitarea onorariului urma a se efectua în avans până la începerea prestării serviciilor, iar cel târziu până la data de 08.12.2014.

Or, Gușila Serghei nu a contestat prestarea serviciilor corespunzătoare, apelantul Gușilă Serghei a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 al. 2 Cod penal, iar cauza penală în privința sa fiind examinată în ședință închisă, prin urmare recurenta a anexat sentința care a fost pronunțată public și prin care se confirmă prestarea asistenței juridice de către avocat clientului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces la 11 decembrie 2019 (f.d.85).

În circumstanțele date, recursul declarat de Cabinetul avocatului „Olesea Negru”, reprezentat de către Negru Olesea la 11 februarie 2020 este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin notificarea din 19 mai 2020 Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursurilor și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Conform avizului de recepție Gușila Serghei nu a recepționat copia recursului, plicul fiind restituit cu mențiunea „nereclamat” (f.d.108).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimatului nu a depus.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 24 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

juducătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum atestă materialele cauzei, CA „Olesea Negru” înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Gușila Serghei a solicitat încasarea datoriei în mărime de 4000 lei, dobânda de întârziere în mărime de 1354, 68 lei, prejudiciul cauzat în mărime de 588, 77 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis parțial acțiunea.

Judecând apelul declarat de către Gușila Serghei, a fost casată hotărârea Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani din 22 februarie 2017 și a fost emisă o hotărâre nouă, prin care: s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de CA „Olesea Negru” către Gușila Serghei cu privire la încasarea datoriei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că exercitându-și sarcina probațiunii, reclamanta a prezentat copii de pe contractul de asistență juridică, legitimația de avocat și sentința Judecătoreiei Buiucani din 14 ianuarie 2015 emisă în cauza penală de învinuire a lui Gușila Serghei.

În ce privește sentința, instanța de apel a relevat că din conținutul acesteia nu poate fi dedus faptul participării avocatului Olesea Negru la examinarea cauzei penale și, respectiv, acordarea asistenței juridice inculpatului Gușila Serghei. Or, deși în partea introductivă a sentinței este indicat numele avocatului, instanța de apel a observat că în partea constatatoare a sentinței au fost reflectate doar declarațiile inculpatului, nefiind indicată informația cu privire la prezența în ședință a avocatului Olesea Negru sau luările de cuvânt ale acesteia.

Prin urmare, a concluzionat instanța de apel că, se impune necesitatea prezentării unor probe suplimentare care să confirme acordarea asistenței juridice în cauza penală, precum ar fi procesele-verbale ale ședințelor de judecată sau alte documente cu caracter juridic întocmite de avocat în interesele inculpatului. Or, din partea introductivă a sentinței nu se poate deduce pe cine reprezintă avocatul Olesea Negru, pe inculpat sau pe partea vătămată, întru elucidarea acestui fapt fiind necesară prezentarea mandatului.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat legea și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii.

Astfel, la caz, la 30 octombrie 2014, între CA „Olesea Negru” și Gușila Serghei a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 01. Obiectul contractului îl reprezintă apărarea intereselor lui Gușila Serghei în cauza penală de învinuire a acestuia conform prevederilor art.171 Cod penal, la urmărirea penală și în instanța de judecată. Potrivit art. 2 al contractului, onorariul se fixează în cuantum de 4000 lei, cu eșalonare până la data de 08 decembrie 2014 (f.d.6).

Invocând că Gușila Serghei nu și-a executat obligația de plată a onorariului, asumată prin contractul de asistență juridică, CA „Olesea Negru” a sesizat instanța cu cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea datoriei formate, a dobânzii de întârziere, cât și a prejudiciului cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum.

Conform art. 8 alin. (1) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu

sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil, (în redacția până la 01.03.2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 514 din Codul civil, (în redacția până la 01.03.2019) prevede că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 970 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită.

Conform art. 8 alin. (1,3) din Legea cu privire la avocatură, avocații acordă persoanelor fizice și juridice următoarele genuri de asistență juridică calificată: a) oferă consultații și explicații, expun concluziile privind problemele juridice, prezintă informații verbale și în scris referitoare la legislație; b) întocmesc documente cu caracter juridic; c) reprezintă interesele lor în instanțele de judecată; d) reprezintă interesele lor în materie juridică în relațiile cu autoritățile publice, notarii publici, executorii judecătorești și cu alte persoane fizice și juridice; e) participă la urmărirea penală și la dezbateri judiciare în cauzele penale în calitate de apărător sau reprezentant al victimei, al părții civile, al părții civilmente responsabile și al martorilor. Avocații acordă persoanelor fizice și juridice și alte genuri de asistență juridică, neinterzise de lege, atât în cazul unor delegații unice, cât și în cazul delegațiilor pe termen lung.

Potrivit art. 60 alin. (1) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă

Conform art. 63 alin. (1,2) din Legea cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice. Mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată.

Astfel, instanța de recurs consideră că prima instanță just a considerat ca fiind întemeiat dreptul CA „Olesea Negru” de a pretinde achitarea serviciilor acordate, dispunând încasarea sumei de 4000 de lei, or careva acte care ar demonstra faptul achitării de către Gușila Serghei nu au fost anexate.

Colegiul menționează că în conformitate cu contractul de asistență juridică Gușilă Serghei s-a obligat să achite suma onorariului, admitându-i-se o eşalonare a plății până la data de 08.12.2014, iar din acea dată este în întârziere.

Onorariul fixat în contractul dintre părți a fost sub forma unei sume fixe și nu o sumă care ar fi dedusă din cantitatea acțiunilor procesuale îndeplinite sau a timpului consumat precum și nu este un onorariu de succes astfel încât pentru încasarea acestuia să fi necesar a se proba prin procesele verbale ale acțiunilor procesuale.

Prin urmare, obligația intimatului Gusilă Serghei rezidă din prevederile contractului de către el semnat, act care nu a fost contestat, precum și nu a fost contestat faptul acordării acestuia a asistenței juridice calificate.

Astfel, prima instanță corect a menționat că, între părți există raporturi obligaționale ce reies din contractul de asistență juridică, care au ca obiect prestarea serviciilor de asistență juridică și respectiv obligația corelativă de plată a onorariului pentru serviciul prestat.

Concomitent, CA „Olesea Negru” pretinde și încasarea dobânzii de întârziere, ținând cont de prevederile art.619 alin.(2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzute la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Prin urmare, conform art.585 din Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată”.

În conformitate cu art.617 alin.(2) lit.a) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Colegiul civil menționează că, prima instanță just a constatat că din motivul neonorării în termen a obligațiilor, Gușila Serghei urmează să achite dobânda de întârziere pentru perioada 08 decembrie 2014-17 august 2016 în sumă de 1354,68 de lei, reieșind din onorariul neachitat.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia primei instanțe este întemeiată, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită.

În conexiunea celor enunțate, se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost învestită, fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite în acest sens, pe când prima instanță corect a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel din 12 noiembrie 2019 și menținerea hotărârii din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Cabinetul avocatului „Olesea Negru”, reprezentat de către Negru Olesea.

Se casează integral decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul

avocatului „Negru Olesea” împotriva lui Gușila Serghei cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru